

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนภาครัฐและภาค
ประชาชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
THE ESTABLISHMENT OF COLLABORATIVE NETWORKS FOR SUSTAINABLE
COMMUNITY ECONOMIC DEVELOPMENT BETWEEN THE PUBLIC SECTOR
AND LOCAL PEOPLE IN PHON THONG SUBDISTRICT,
MUEANG CHAIYAPHUM DISTRICT, CHAIYAPHUM PROVINCE

ธรรมรัตน์ โรมแพน¹, จักรี ศรีจารุมณีญาณ^{2*}

THAMMARAT ROMEPAN¹, CHAKKREE SRICHARUMEDHIYAN^{2*}

^{1,2}มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

^{1,2}RAJABHAT CHAIYAPHUM UNIVERSITY

*Corresponding Author E-mail: Chakkree.sr@cpru.ac.th

บทความวิจัย (Research Article)

RECEIVED 11 MAY 2026, REVISED 25 JUNE 2026, ACCEPTED 1 JULY 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษากระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชน 2. ศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน 3. วิเคราะห์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้คือ ประชาชน จำนวน 383 คน โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพนทอง พบว่า ทั้ง 4 ด้านโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ สวัสดิการสังคม และคุณภาพสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชนในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพนทอง พบว่า ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ การวางกรอบความร่วมมือ การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ การสนธิความร่วมมือ และการระดมความร่วมมือ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. วิเคราะห์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพธิ์ทอง พบว่า การขยายตัวเมืองมากขึ้น มีการเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจ มีการใช้พื้นที่ในชุมชนและสภาพแวดล้อมในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้วิถีชีวิตในชุมชนดั้งเดิมเปลี่ยนไป เกิดความไม่เท่าเทียมกันในด้านการกระจายรายได้ ควรมุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนในการส่งเสริมอาชีพ มีการกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน ผลักดันประชาชนเห็นความสำคัญของความร่วมมือ เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

คำสำคัญ: การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ, การพัฒนา, เศรษฐกิจชุมชน

ABSTRACT

This research aimed to: (1) examine the process of community economic development undertaken by the public sector and the people sector; (2) study the establishment of collaborative networks between the public sector and the people sector in driving the goals of community economic development; and (3) analyze the formation of collaborative networks for sustainable community economic development between the public sector and the people sector in Phon Thong Subdistrict, Mueang Chaiyaphum District, Chaiyaphum Province. The sample group consisted of 383 people, determined using Taro Yamane's formula. Data were analyzed using a statistical software package. The statistics employed included frequency, percentage, mean, and standard deviation. In addition, qualitative research was conducted through in-depth interviews with key informants. The research findings revealed that:

1. The process of community economic development by the public sector and the people sector in Phon Thong Subdistrict, across four aspects, was overall at a high level (mean = 3.72). When considered by aspect, economic growth, income distribution, social welfare, and environmental quality were all at a high level.

2. The establishment of collaborative networks between the public sector and the people sector in driving the goals of community economic development in Phon Thong Subdistrict was, overall, at a high level across all four aspects. When considered individually, cooperation framework setting, promotion of cooperation, integration of cooperation, and mobilization of cooperation were all at a high level.

3. The analysis of collaborative network formation for sustainable community economic development between the public sector and the people sector in Phon Thong Subdistrict indicated that economic growth, urban expansion, increasing numbers of villages and factories, and greater land use have led to environmental changes within the community. These changes have altered traditional ways of life and resulted in inequality in income distribution. Therefore, emphasis should be placed on strengthening collaboration between the public sector and the people sector in promoting occupations, establishing shared goals and strategies, and encouraging public awareness of the importance of cooperation. This will enable joint efforts to identify approaches for improvement and problem-solving in order to achieve sustainable community economic development.

Keywords: Collaborative Networking, Development, Community Economy

บทนำ

ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญกับการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้มีความทันสมัยโดยเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นหลักมีผลให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทุกด้าน ส่งผลให้สังคมโลกมีการใช้ทรัพยากรเกินความพอดีขาดความรอบคอบ ทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด เหลือน้อยลงจนใกล้จะหมดไปหรืออยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรมลงจนไม่สามารถสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นอย่างไร้ขีดจำกัด แม้ว่าปรากฏการณ์การพัฒนาดังกล่าว จะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้า แต่ใน ขณะเดียวกันได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของมนุษย์ เกิดความเสื่อมโทรมด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิตของมนุษย์ถูกบั่นทอนลงเรื่อย ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการผลิตและการ บริโภคที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้สังคมโลกต้องตกอยู่ในภาวะสังคมมีปัญหาสำหรับการเปลี่ยนแปลงของ สังคม (สรเสรีญ วงศ์ขุ่ม, 2554: 31)

การสร้างเสริมสังคมเข้มแข็งเป็นหน้าที่ของสังคมทุกภาคส่วนที่มาทำงานร่วมกันแบบประชาสังคม ซึ่งประกอบด้วยองค์กรภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนทำงานร่วมกันเพื่อให้ สังคมยืนหยัดได้ด้วยตนเองช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สมานสามัคคี ยึดเหนี่ยวกันนำพาประเทศชาติสู่ ความอยู่ดีมีสุข ซึ่งการจัดการเครือข่ายทางสังคมเป็นแนวทางหนึ่งสร้างเสริมสังคมเข้มแข็งและ นำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การจัดการเป็นส่วนสำคัญของหน่วยงานหรือองค์กร การที่หน่วยงานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น จำเป็นต้องมีกระบวนการจัดการที่ดี เช่น มีการวางแผน ตัดสินใจโดยผ่านการกลั่นกรองจากฝ่ายจัดการที่ได้พิจารณาข้อมูลต่าง ๆ อย่างใช้ดุลยพินิจมีวิธีการที่ ทำให้สมาชิกในองค์กรเกิดจิตสำนึกร่วมกันในการปฏิบัติงาน มีความตั้งใจเต็มใจช่วยเหลือให้หน่วยงาน ประสบความสำเร็จ เพราะมีกระบวนการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน มีการกำหนด ขอบเขตในการทำงานของสมาชิกในหน่วยงานไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน ทำให้งานราบรื่น รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ถือเป็นความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ ส่งผลถึงด้านสังคม ซึ่งชุมชนจะเกิดความร่วมมือได้จะต้องเกิดจากความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากภายในหรือจากจิตสำนึกของบุคคลในชุมชนนั้น ๆ รวมถึงการให้องค์ความรู้และการสอดแทรกความรับผิดชอบเข้าไปร่วมด้วย เพื่อให้ชุมชนมีความตั้งใจและมีจิตใจที่ร่วมกันพัฒนา (ประพันธ์ ช่วงภูศรี, 2560: ออนไลน์) โดยเฉพาะชุมชนใหญ่ที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องเกิดความเท่าเทียมกันในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ และเป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่การพัฒนานั้นเป็นการพัฒนาเฉพาะพื้นที่ หรือที่เรียกว่าการพัฒนาแบบกระจุก ทำให้ความเจริญเติบโต และความเท่าเทียมของพื้นที่แต่ละพื้นที่ไม่เท่ากัน

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนชุมชนของตำบลโพทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เพราะองค์ประกอบที่สำคัญนำไปสู่แนวทางการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ 17 ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยองค์กรสหประชาชาติได้กำหนดขึ้นเพื่อจะนำมาสู่การสร้างพหุภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนและสังคมในการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนมาสู่การปฏิบัติ วางแผนและแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้วยกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรมในการแก้ปัญหาในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งกระตุ้นให้ชุมชนมีความสนใจและมีแนวทางการ

ดำเนินการให้เกิดความร่วมมือเป็นเครือข่ายความร่วมมือ คือการวางแผนและร่วมมือบทบาทในการค้นหาแนวทางกลวิธีในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม อันจะเอื้อประโยชน์ต่อการเสริมสร้างพลังของชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อวิเคราะห์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนา “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ และกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้ คือ

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนทั่วไป หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่ชุมชนตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีประชากรทั้งหมด จำนวน 8,939 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 383 คน มีผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จำนวน 7 ท่าน อ่างใน (จักรี ศรีจารุเมธีญาณ, พระครูสุธีจริยวัฒน์, อภิชาติ เหมือยไธสง, 2567: 54) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการใช้ตารางเลขสุ่ม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

คณะผู้วิจัยมุ่งศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยศึกษาเกี่ยวกับ

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การขยายตัวทางเศรษฐกิจ 2) การกระจายรายได้ 3) สวัสดิการทางสังคม 4) คุณภาพสิ่งแวดล้อม (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556: 13) และผู้วิจัยยังมุ่งที่จะศึกษาตามแนวคิดของ Michael McGuire (McGuire. M., 2006: 33-43) ซึ่งประกอบด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ 2) การวางกรอบความร่วมมือ 3) กระระดมความร่วมมือ 4) การสนธิความร่วมมือ

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนทั่วไป หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชนในพื้นที่ชุมชนตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนใน ตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 8,985 คน และทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 7 คน ได้แก่

1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพนทอง หรือตัวแทน
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพนทอง หรือตัวแทน
3. นักพัฒนาชุมชน หรือตัวแทน
4. กำนันตำบลโพนทอง หรือตัวแทน
5. ผู้ใหญ่บ้าน หรือตัวแทน
6. ประธานสภา อบต. หรือตัวแทน
7. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างมาจากประชาชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จนกระทั่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรครบตามที่ กำหนดโดยการใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก แนวคิดของกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้อาศัยรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่อยู่ภายใต้กรอบของแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การ

ขยายตัวทางเศรษฐกิจ 2) การกระจายรายได้ 3) สวัสดิการทางสังคม 4) คุณภาพสิ่งแวดล้อม (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556: 13) และผู้วิจัยยังมุ่งที่จะศึกษาตามแนวคิดของ Michael McGuire (2006: 33 - 43) ซึ่งประกอบด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ 2) การวาง กรอบความร่วมมือ 3) กระระดมความร่วมมือ 4) การสนธิความร่วมมือ โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐ และภาคประชาชนในตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
3. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
4. สร้างเครื่องมือ
5. นำเสนอโครงร่างเครื่องมือการวิจัยต่อที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
6. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
7. นำเครื่องมือที่ได้ไป Try out กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น
8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 ชุด และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างจริงในเขตตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
9. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

ลักษณะของเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือเกี่ยวกับ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มี 2 แบบ คือ

1. แบบสอบถาม (Questionnaire)

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ และจำแนกตามปัจจัยเชิงสังคม ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่ม /เครือข่าย

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การขยายตัว ทางเศรษฐกิจ 2) การ

กระจายรายได้ 3) สวัสดิการทางสังคม 4) คุณภาพสิ่งแวดล้อม มีลักษณะเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ (จักรี ศรีจารุเมธีญาณ, 2568: 60)

5 หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชนในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพหนอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ 2) การวางกรอบความร่วมมือ 3) กระบวนการความร่วมมือ 4) การสนธิความร่วมมือ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ (จักรี ศรีจารุเมธีญาณ, 2568: 60)

5 หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนตำบลโพหนอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews)

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชนในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ในตำบลโพหนอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เชิงลึกออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลโพหนอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการศึกษานี้ สามารถวัดและมีความแม่นยำในการวัด โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ร่างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และแนวทางที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity)

3. นำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) จำนวน 5 ท่าน คือ

5. นำแบบสอบถามกลับไปปรับปรุงแก้ไข และนำไป Try out กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (R -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.984

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

1. ขออนุญาตจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเรียนนายกองค้การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเขตตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

2. นำแบบสอบถาม จำนวน 383 ฉบับ ไปแจกประชาชนทั่วไป หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ในพื้นที่ตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

1. ขออนุญาตจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเรียนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน

2. นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกไปทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนา ระดับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนใน ตำบลโพหนอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ สถิติที่ใช้ คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน

เกณฑ์การพิจารณาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนด เกณฑ์ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (จกศรี ศรีจารุเมธีฐาน, 2568: 60)

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย	
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	น้อยที่สุด

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการเขียนเป็นความถี่ และ ร้อยละ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview) ทำการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) มีวิธีการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

วิธีการวิจัยคุณภาพ

1. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
2. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) มาทำการปรับแก้ไขเพื่อนำไปสัมภาษณ์ เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไป
3. ขอหนังสือจากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเรียนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อขอความ อนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์
4. นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกไปทำการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 7 คน
5. นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technic)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา เศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพหนอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ คณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้/เดือน ระยะเวลาของการอาศัยอยู่ในชุมชน ได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 236 คิดเป็นร้อยละ 52.3 เพศชาย จำนวน 147 คิดเป็นร้อยละ 47.7

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 และน้อยที่สุดคือ 20-30 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9

สถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุมีสถานภาพสมรส จำนวน 198 คน คิด เป็นร้อยละ 50.8 รองลงมาคือ โสด จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 และน้อยที่สุดคือ แยกกันอยู่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 และน้อยที่สุดคือ อื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

รายได้/เดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000 – 15,000 บาทต่อเดือน จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาคือ ผู้ที่มีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 น้อยที่สุดคือ 15,001 – 20,000 บาท ต่อเดือน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6

ระยะเวลาของการอาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชน 15-20 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 รองลงมาคือ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 น้อยที่สุดคือ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1

2. สรุปกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพหนองอำเภอมือชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพหนอง อำเภอมือชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 3.72

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ รองลงมา คือ การกระจายรายได้ สวัสดิการทางสังคม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยสรุปได้ดังนี้

ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพหนอง อำเภอมือชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก $\bar{X}$ = 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจุบันในชุมชนมีการขยายตัวในด้านผลผลิต เช่นการเกษตร อุตสาหกรรม สินค้าประจำตำบลเพิ่มมากขึ้น จึงมีแรงงานเข้ามาทำงานมากขึ้น และผู้คนเข้ามาลงทุน ในชุมชนเพิ่มมากขึ้น จึงเกิดกระบวนการเสริมสร้างจากหน่วยงานในชุมชน เพื่อให้เกิด กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจที่ดียิ่งขึ้นยิ่งขึ้น

ด้านการกระจายรายได้ กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาค ประชาชนในตำบล โพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.73$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในชุมชนได้เกิดกระบวนการส่งเสริมการประกอบอาชีพเพื่อสร้าง รายได้ให้กับคนในชุมชน มีการจัด กิจกรรมทำโครงการธุรกิจให้แก่ชุมชน เช่น ด้านเกษตร สินค้า OTOP มีการส่งเสริมที่ก่อให้เกิดผลผลิตที่สามารถ สร้างรายได้แก่ชุมชน และองค์กร/หน่วยงาน เข้ามาให้ความรู้ อธิบาย การจัดการ จัดสรรรายได้

ด้านสวัสดิการสังคม กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาค ประชาชนในตำบล โพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.70$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในชุมชนมีการบริการทางการแพทย์และการบริการสาธารณสุขใน ชุมชน การจัดสวัสดิการแก่ประชาชน ได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม มีการจัดกลุ่มกองทุนพัฒนาอาชีพ และการเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านการประกอบ อาชีพ

ด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาค ประชาชนในตำบล โพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.69$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในชุมชนได้มีกระบวนการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในชุมชนให้แก่ประชาชนในชุมชน มีการ อนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างรายได้ และมี การจัดสรรทรัพยากรแก่ชุมชนอย่างเหมาะสม

3. สรุปการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชนในการขับเคลื่อนเป้าหมาย ของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชนในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการ พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.55$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางกรอบความร่วมมือ รองลงมา คือ การสนธิความ ร่วมมือ และการส่งเสริมให้เกิด ความร่วมมือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การระดมความร่วมมือ โดยสรุปได้ดังนี้

การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.56$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หน่วยงานและประชาชนในชุมชนมี การผลักดันบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความ ร่วมมือ กลุ่ม/ชุมชนมีการสรรหาทรัพยากรที่ จำเป็นต่อการจัดทำนโยบาย เช่น งบประมาณ ความรู้ ข้อมูล ความชำนาญ มีการสรรหากลุ่มหรือองค์กรที่ สามารถสนับสนุนทรัพยากรในส่วนที่ขาดไปได้ และเครือข่ายมีการสรรหาบุคคลที่เหมาะสมเพื่อให้การ ดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

การวางกรอบความร่วมมือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชนในการ ขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดย

ภาพรวม อยู่ในระดับมาก $\bar{X}$ = 3.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในชุมชนมีการดำเนินงานร่วมกันเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ สำหรับการดำเนินงานร่วมกัน มีการดำเนินงานร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมาย สำหรับการดำเนินการร่วมกันภายใต้ความร่วมมือ มีการดำเนินงานร่วมกันเพื่อกำหนดภารกิจ สำหรับการดำเนินการร่วมกัน และมีการดำเนินงานร่วมกันเพื่อกำหนด วัตถุประสงค์ สำหรับการดำเนินการร่วมกันภายใต้ความร่วมมือ

การระดมความร่วมมือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชนในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก $\bar{X}$ = 3.51 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในชุมชนมีการ สนับสนุนการทำงานภายในเครือข่ายความร่วมมือ มีการสนับสนุนการทำงานร่วมกัน มีการสนับสนุน การทำงานจากบุคคลภายนอก และมีการสนับสนุนการทำงานจากบุคคลภายใน

การสนธิความร่วมมือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชนในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก $\bar{X}$ = 3.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่ม/เครือข่าย ในชุมชนมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานภาครัฐ และประชาชนในชุมชนมีการสร้างเงื่อนไขที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ก่อประโยชน์ร่วมกัน มีการส่งเสริมการ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน และมีการเอื้ออำนวยเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่สร้างความไว้วางใจ เชื่อใจระหว่างกัน

4. สรุปปัญหา อุปสรรค กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

การขยายตัวทางเศรษฐกิจ พบว่า เนื่องจากการเจริญเติบโตในด้านเศรษฐกิจ ทำให้มีการส่งเสริมให้คนเข้าสู่ระบบธุรกิจ คือ การค้าขาย จึงทำให้วิถีชีวิตของคนในชนบทส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ถูกเปลี่ยนไปเป็นวิถีชีวิตแบบเมืองมากขึ้น นั่นคือ แต่เดิมผลิตเพื่อกินเพื่อใช้ การอยู่ร่วมกันอย่างแบ่งปัน มาเป็นผลิตเพื่อขายแล้วนำเงินมาจับจ่ายใช้สอย เป็นเหตุให้เกิดการ ผลิตจำนวนมาก

การกระจายรายได้ พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่หันมาประกอบอาชีพรับจ้างจากโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้การกระจายรายได้ภายในชุมชนน้อยลง ก่อให้เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมระหว่างเกษตรและอุตสาหกรรม

สวัสดิการสังคม พบว่า การช่วยเหลือในด้านสวัสดิการทางเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ยังรู้สึกว่าเป็นผู้ขอมากกว่าผู้ที่ได้รับ ทำให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้น้อยลง และคอยแต่จะขอรับความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือภายนอกชุมชนมากขึ้น

คุณภาพสิ่งแวดล้อม พบว่า การขยายตัวความเป็นเมือง มีการใช้พื้นที่ในชุมชนมากขึ้น ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติบางส่วนหายไป สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมจากทางด้านโรงงาน อุตสาหกรรม เกิดมลพิษ ส่งผลกระทบต่อประชาชนเดิมในพื้นที่ อาชีพทางการเกษตรมีน้อยลง ทรัพยากรถูกนำมาใช้จำนวนมากจนเกิดการผลัดทดแทนไม่ทัน สูญเสียความสมดุลทางธรรมชาติ และนำไปสู่การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

5. สรุปแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพทอง อำเภอมือซ่งยุมิ จังหวัดชัยภูมิ

การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ พบว่า ความมุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐและภาคประชาชนในด้านความมั่นคง ด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเงิน ด้านพลังงานสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมกรอบการดำเนินงานที่จะมีผลต่อเศรษฐกิจและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

การวางกรอบความร่วมมือ พบว่า ควรให้หน่วยงานของรัฐมีการจัดเวทีประชาคมในทุก ๆ เดือนเพื่อกำหนดเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน จนเกิดกระบวนการส่งเสริมในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยมีกลุ่มหรือเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อรู้หน้าที่ในการทำงานกลไกต่าง ๆ ในการติดตามผลและนำปัญหา อุปสรรคมาเป็นแนวทางในการพัฒนาร่วมกันต่อไป

การระดมความร่วมมือ พบว่า ควรมีผู้นำที่มีส่วนผลักดันด้านความสัมพันธ์ความร่วมมือ เป็นผู้นำโดยธรรมชาติสามารถสานสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นและคอยผลักดัน ช่วยให้บริการภาคีในการทำงานร่วมกันดีขึ้น เพื่อระดมความร่วมมือในการพัฒนาต่าง ๆ เป็นไปได้อย่างราบรื่น

การสนธิความร่วมมือ พบว่า รัฐต้องทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของความร่วมมือแบบเครือข่าย เพราะประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมมากนัก ทั้งในการควบคุมหรือตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ ควรให้ประชาชนเข้ามา ร่วมริเริ่ม ร่วมคิด ร่วมวางแผนเป้าหมาย สร้างยุทธศาสตร์ นำไปปฏิบัติติดตาม ร่วมตรวจสอบประเมินผล และรับผิดชอบแก้ไขในการพัฒนาต่อไป

6. สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพทอง อำเภอมือซ่งยุมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ ควรจัดรูปแบบการสร้างเครือข่าย โดยให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารการรวมกลุ่ม เพื่อเกิดเครือข่ายความร่วมมืออย่างจริงจัง เพื่อจะได้เกิดกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนที่ดียิ่งขึ้น โดยมีการสร้างเวทีการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นก่อน เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในขีดความสามารถของชุมชน มีการวางแผนตามแนวทางร่วมกัน ส่งเสริมการรวมกลุ่มในลักษณะต่าง ๆ พัฒนาในด้านเทคโนโลยีในความรู้เกี่ยวกับวิธีการผลิต พร้อมพัฒนาระบบตลาด พัฒนากิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา สร้างศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน อบรมการพัฒนา เศรษฐกิจชุมชน พัฒนาระบบการให้ข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ออกสู่ชุมชน ภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนเพื่อความยั่งยืนต่อไป

กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพทอง อำเภอมือซ่งยุมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ ควรมีการวางแผน ปลูกจิตสำนึกให้แก่ประชาชนสร้างกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้คนในท้องถิ่นในชุมชนเดียวกันมีจิตสำนึกร่วมกัน มีความเอื้ออาทร ให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน จัดหาอาชีพเสริมให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อย ให้ชุมชนสามารถเลี้ยงชีพแบบพึ่งพาตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยเริ่มจากการพัฒนาการกำหนดพื้นที่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของคน

ครอบครัวในชุมชน โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพื้นฐานทาง เศรษฐกิจของชุมชน คือ ให้มีส่วนร่วมคิด ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ เพื่อให้มีเป้าหมายในการพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปัจจุบันใน ตำบลโพหนอง อำเภอมือซ่งญุมิ จังหวัดชัยภูมิ

การขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ ในเมื่อมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ควรให้มีการจัดระเบียบชุมชนอันเนื่องมาจากปัญหาชุมชนแออัด การย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำกินในชุมชน ควรมุ่งเน้นในการปรับสมดุลรายได้ความเท่าเทียมให้แก่ภาคเกษตรและอุตสาหกรรม ให้ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรซึ่งเป็นอาชีพของคนในพื้นที่ดั้งเดิม มีบทบาทในการประกอบอาชีพในชุมชนเพิ่มมากขึ้น ให้เป็นกลุ่มสินค้าเกษตรในชุมชน ภาครัฐและภาคประชาชนมีแนวทางการจัดสวัสดิการสังคม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ ควรมีการบริการสังคมที่ครอบคลุมประชาชนอย่างทั่วถึง ซึ่งในบริการต่าง ๆ ที่ประชาชนควรได้รับสิทธิประโยชน์ ซึ่งอาจไม่รู้ถึงข่าวสาร หรือตกข่าวเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในสิ่งที่ตนเองจะได้รับ และควรมีบริการฝึกอาชีพให้แก่ประชาชนผู้ที่ตกงานไม่มีรายได้ และควรมีการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูโครงการพัฒนาการให้บริการสวัสดิการแก่ชุมชน เป็นการจัดสวัสดิการจากฐานงานพัฒนาทั้งการจัดกลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มกองทุนพัฒนาอาชีพ และกลุ่มธุรกิจชุมชน ต้องทำจากสิ่งที่มีอยู่จริงในชุมชน ต้องเริ่มจากเรื่องเล็กไปใหญ่ ต้องเข้าใจว่าเงินเป็นเพียงเครื่องมือไม่ใช่เป้าหมาย ต้องช่วยเหลือแบบไม่ก่อให้เกิดการแบ่งแยกในชุมชน ต้องสร้างให้คนในชุมชนเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ไม่ใช่เป็นเพียงผู้ขอรับ ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพหนอง อำเภอมือซ่งญุมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น คือ ควรการนำเสนอแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพร้อม ๆ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีเป้าหมาย เพื่อการมุ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง การสร้างงาน สร้างรายได้ ที่มาจากการนำภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาพัฒนาและประยุกต์ อย่างสร้างสรรค์ไปสู่เป้าหมายการเพิ่มรายได้ ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพของคนในทุกด้าน ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนร่วมกัน และให้ชุมชนยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานในการดำรงชีวิต มีความมั่นใจว่าจะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยไม่รอให้คนอื่นเข้ามาช่วยเหลือ ส่งเสริมให้มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ในชุมชน เพื่อให้เกิดผลผลิตภายในชุมชน ก่อให้เกิดการบริโภค ภายในชุมชน และในที่สุดทำให้ชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ ให้ชุมชนสามารถนำกองทุนต่าง ๆ มาบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการรู้จักระดมทุนจากชุมชนจนเกิดการพึ่งพาตนเองของชุมชนสร้างเครือข่ายเพื่อการพึ่งพาซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนของเงินระหว่างเครือข่าย ควรส่งเสริมการเรียนรู้การจัดการตลาดและประชาสัมพันธ์ เรียนรู้ที่จะทำงานภาคธุรกิจ เอกชนอย่างเท่าเทียมกัน โดยที่รัฐต้องสร้างกลไกต่าง ๆ ให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม จัดให้เป็นสินค้าส่งเสริมการลงทุน โดยมีภาคเอกชนมาสนับสนุน ชุมชนมีส่วนร่วมดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นต่อการดำรงชีพและผลิตภัณฑ์ประจำตำบล ตามนโยบายของรัฐ ที่กระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สร้างเครือข่ายชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ

เพื่อให้แต่ละส่วนได้ทราบบทบาทหน้าที่ และแนวทางส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในระดับต่าง ๆ ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ โดยคณะผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จากการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่ออภิปรายผลตามรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้าน คือ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ สวัสดิการทางสังคม และคุณภาพสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก เหมือนกันทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยรวม 3.55 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาสัญญา อภิวัฒน์ (สดประเสริฐ) (2559) ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่จึง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผลวิจัยพบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจชุมชน ด้านทรัพยากรชุมชน และด้านการบริหารจัดการชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน และการมีส่วนร่วมขององค์กร และประชาชนในการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนไร่จึง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน และจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเชิงสังคม พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการอาศัยอยู่ในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน และการเป็นสมาชิกกลุ่ม/เครือข่าย แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่จึง ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐาน ส่วนปัญหา อุปสรรค แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองไร่จึง พบว่า ประชาชนขาดความพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อชุมชน ในการจัดประชุมหรือการให้ความรู้แก่ประชาชนยังมีน้อย ควรเพิ่มเป็นอาทิตย์ละหนึ่งครั้ง เพื่อพูดคุย ชี้แจงเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาชุมชน แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สามารถเสนอความคิดเห็นได้ ทุกกรณีอย่างอิสระ และควรแจ้งข้อมูลทั้งด้านบวก และด้านลบตามความเป็นจริง เพื่อร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาจุดแข็ง จุดอ่อน ของโครงการพัฒนาชุมชน

2. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชนในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชนในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม จากการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่ออภิปรายผลตามรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้าน คือ การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ การวางกรอบความร่วมมือ การระดมความร่วมมือ และการสนธิความร่วมมือ อยู่ในระดับมากเหมือนกันทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยรวม 3.55 ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) (2556) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม” ผลวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดย ด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับการมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวม ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดย ภาพรวมไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ขณะที่ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน สถานภาพในชุมชน และการเข้าร่วมกลุ่มในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ส่วนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ พบว่า อุปสรรค หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ให้ประชาชนร่วมรับรู้รับทราบ ร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ร่วมกัน เป็นอย่างดี อนึ่ง ชุมชนมีรวมกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ เป็นเครือข่ายประชาชน เครือข่ายกลุ่มกิจกรรมใน ชุมชน ทำให้สะดวกต่อการติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ชุมชน ผู้บริหารชุมชน ผู้นำชุมชน พัฒนาการ องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทเป็นผู้ให้การส่งเสริม สนับสนุน ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ การสนับสนุนงบประมาณ การสนับสนุนผลผลิต หรือผลงานที่เกิดขึ้น อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ชุมชน โดยการรวมกลุ่มกิจกรรมเป็นเครือข่ายชุมชนและการมีส่วนร่วมที่ดีของประชาชนส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการพัฒนาคน ด้านการพัฒนาพื้นที่ ด้านการพัฒนาแหล่งรายได้ และด้านการพัฒนาแผนชุมชน ประโยชน์เกิดขึ้นแก่ชุมชน แก่ประชาชนในชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมและตรง ประเด็นความต้องการ หรือปัญหาของชุมชนอย่างเห็นได้ชัด ชุมชนบ้านคลองใหม่นับว่าแบบอย่างการพัฒนาชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ เหมาะสมแก่สังคมไทยตามบริบทชุมชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

สรุปผลการอภิปราย คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีแบบผสมผสานวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มากทุกด้าน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชน ในการขับเคลื่อน เป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลโพทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

เกิดจากกระบวนการพัฒนาที่ภาครัฐได้สนับสนุน ประชาชนที่ให้อำนาจประโยชน์ร่วมกัน เน้นการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่คำนึงการเจริญเติบโต ลดความไม่เท่าเทียมกันด้านรายได้ของชุมชน ยึดคนในพื้นที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาภายใต้ กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ ตลอดจนการรักษาทรัพยากรร่วมกัน โดยการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน จะเห็นได้ว่าในชุมชนที่มีการพัฒนาแล้ว มีการเจริญเติบโตในด้านเศรษฐกิจ มักจะพบปัญหา การจัดการความเป็นอยู่ที่ไม่สมดุล เกิดความขัดแย้ง อย่างไรก็ตาม หน่วยงานต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ในกระบวนการพัฒนา จากการมีส่วนร่วมของพหุภาคี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างบูรณาการ ดังนั้นการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จึงเห็นได้ถึงการบริหารจัดการชุมชนที่อาศัยความร่วมมือจน กลายเป็นภาคีเครือข่ายความร่วมมือ ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนมีความสมบูรณ์แบบประชาชนได้เห็น ความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ฉะนั้นปัญหาชุมชนในทุก ๆ ด้าน ก็จะสามารถแก้ไขได้ง่าย โดยความร่วมมือของคนในชุมชนที่มีความเกื้อกูลต่อกัน เพื่อนำไปพัฒนา เศรษฐกิจชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย เชิงทฤษฎี เชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติการ รวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง
2. ควรสร้างความสนใจเรื่องผลประโยชน์ของชุมชนเป็นสำคัญ และมีการพัฒนาชุมชนอย่างโปร่งใส

ข้อเสนอแนะแนวทางการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนจากอาชีพเสริมของชาวบ้าน
2. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการส่งเสริมเครือข่ายพหุภาคีในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนฐานพลังท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2556). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และพระครูประยุตสารธรรม. (2568). กลไกการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา วิชาเอกสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์และ

การพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย*, 8(1), (มกราคม-มิถุนายน).

จักรี ศรีจารุเมธีญาณ, พระครูสุธีจริยวัฒน์ และอภิชาติ เหมือยไธสง. (2567). พุทธนวัตกรรมการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพพหุมนุษย์ในองค์กรภาครัฐ. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(5), (กันยายน-ตุลาคม).

ประพันธ์ ช่างภูศรี. (2560). การทำงานกับองค์กรเครือข่าย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

<http://www.cdd.moi.go.th> [23 ส.ค. 2568].

พระใบฎีกาสัญญา อภิวัฒน์ (สวดประเสริฐ). (2559). “กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนในตำบลไร่ซิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาประกาศิต สิริเมธ (ฐิติปสิทธิกร). (2556). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สรเสรี วงศ์ขุ่ม. (2554). การวางแผนพัฒนาประเทศ. นนทบุรี: บริษัท ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง จำกัด.

Agranoff, Robert & Michael McGuire. (2003). *Collaborative Public Management: New Strategies for Local Governments*, (Washington, DC: Georgetown University Press).